

Иончев, Ив. П.

ЦЕНТР. ДАРЖ.

УМИРАЮЩИЯ ВОИНЪ

— „Тогава есенъ бѣше . . . и капѣха листата,
Тѣй капѣха сълзитѣ на майка ми по менъ,
Когато склонихъ устни, цѣлунахъ ѹ ржката,
Прегърнахъ я синовно и тръгнахъ просълзенъ.

Тогава есенъ бѣше . . . и плачеше небето,
Катъ старата ми майка на бащиния прагъ,
Която азъ оставилъ да зре по менъ, додето
Не кривнахъ задъ брѣзитѣ, задъ селския лѣщакъ.

Тогава есенъ бѣше — умираха цвѣтятата,
И чезнѣше полето — тѣжковниятъ имъ братъ —
И сѣкашъ демонъ тъменъ — увисналъ надъ земята —
Вѣщаеще прокоба на цѣли Божий свѣтъ .

О, колко дни, другари, дѣлятъ ме оттогава,
Прекарани въ неволя, записани съсъ честь, —
Прекарани въвъ битки, въвъ подвизи и слава,
Въ побѣди, непознати на цѣли свѣтъ до днесъ.

О, колко дни, другари, — но ето ги предъ мене
Войниците ми смѣли летятъ отъ рѣтъ на рѣтъ,
Летятъ и носятъ радость, утѣха и спасене
На роба изнемогналъ, на врага носятъ смърть.

И катъ че ли до днешка азъ чувамъ пѣсенята,
Побѣдната имъ пѣсень и смѣлия полетъ
И виждамъ, какъ геройски тѣ мрѣтъ зарадъ честъта
На майката — Родина, за нейния заветъ.

И виждамъ ги подире — останали малцина —
Обградили врага си — посрѣдъ дъждовна нощъ —
Катъ тигри да се биятъ за родъ и за Родина . . .
И съкашъ още чувамъ: „Ура, напредъ на ножъ!“ . . .

Другари, може би, вечъ чака менъ смъртъта, —
Неще да мине денъ, ще свѣрша своя дѣлъ
Далечъ отъ бащинъ домъ, отъ родната земя,
Кѫдете катъ дете тъй сретно съмъ живѣлъ!

Кѫдете първи пжть ме слънцето огрѣ,
Кѫдете първи пжть азъ видѣхъ божи свѣтъ
И родна речь познахъ, и първи пжть съгрѣ
Сърдцето ми мома, по-хубава отъ цвѣтъ.

Другари, може би, нещо да мине денъ,
Въвъ ранна младина ще свѣрша своя дялъ,
Далечъ отъ бащинъ домъ, далечъ отъ тазъ по менъ
Която старини ще мине въвъ печаль!

Ще склопя азъ очи . . . но кой остане живъ,
 Побѣдилъ и смъртъта въ борбата съсъ врагътъ
 И съ лаври украсенъ, доволенъ и щастливъ
 Въвъ своя роденъ край, въвъ своя бащинъ кѫтъ

Повърне се герой . . . той нека бащинъ прагъ
 Прескочи и тогазъ на мама нека самъ
 На нея нека самъ разправи, де и какъ
 Загинахъ азъ . . . Тогава мама, знамъ,

Обори-ще глава на старата си грждъ
 И плака-ще за менъ . . . Нали единъ ѝ бѣхъ,
 Нали една за менъ тя бѣше на свѣтътъ,
 Нали на старость азъ, едничъкъ азъ ѝ грѣхъ.

. . . Не свършилъ още речь, и млѣкна просълзенъ
 И катъ чели презъ сънъ той видѣ бащинъ прагъ
 И майка си видѣ, и онзи тъменъ денъ,
 Презъ който кривна самъ задъ селския лѣщакъ . . .

Ив. Г. Иончевъ

7

И. Г. Иосичев

“споминовеждъ”

1907 г.

ЛИРИКА

ОТКРОВЕНИЕ.

На лътно небе ярко слънце, на свидна пролѣтъ сочно цвѣте, на тебъ — по-благоуханна отъ кедра на Ливанъ, по-поляща отъ пѣсъкъ пустиненъ — дружке, на тебе пѣя тѣзи пѣсни.

Прѣди да се зачета въ твоитѣ очи — книга на книгитѣ — азъ се опивахъ отъ изгрѣва на ведрото утро, отъ припѣва на допѣваща чучулига при заникъ, отъ сока на сластната лоза.

Сега — пиянъ отъ виното на твоитѣ очи — азъ ослѣпявамъ и, въ своята мечтана слѣпота, виждамъ тебъ и само тебе.

И душата ми — слънчева чучулига — лети възрадвана надъ безбрѣжни морета, надъ китни градини, надъ вѣчна пролѣтъ и пѣе пѣсни за тебъ — хубава като звѣздна нощь и знойна като слънчевъ день. . .

ДВѢ ОЧИ.

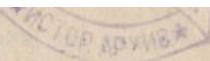
На смръкнало небе двѣ огнени звѣзди
Въ копнѣние горятъ;
На матово лице двѣ пламнали очи
Сърцето ми морятъ.

На смръкнало небе двѣ огнени звѣзди
Горятъ, ще догосятъ;
На матово лице двѣ пламнали очи
До гробъ ще ме слѣдятъ. . .

ЗАРАДЪ ТЕБЕ. . .

Зарадъ тебе цвѣте брахъ,
Дружке, на полето.
Търсихъ те, не те видяхъ —
То увѣхна, клѣто. . .

Зарадъ тебе друго азъ —
Цвѣте на цвѣтята —
Грижно пазя. . . То цѣвти,
Дружке, менъ въ душата. . .

СЪЛЗИ.

Въ пътъ застигна ме — всрѣдъ пътя
Самъ-сама остави менъ
Тебъ загубила, по тебе
Чезна азъ катъ нощъ по денъ. . .

Всички своя ме наричатъ,
Но отъ вси сърце чуждъ,
Че за него свой о, мили,
Въ този свѣтъ си само ти.

Нѣвга чуешъ ли — на пиръ съмъ
Или пиръ е у дома, —
Знай, кждѣто и да бжда,
Азъ съмъ всѣкждѣ сама. . .

Тръпенъ ли зефиръ те лъхне,
Лодка по море катъ спрешъ,
Знай, че тозъ печаленъ скитникъ
Моять е по тебъ копнежъ.

Облакъ въ пжть ли те застигне
И заплаче ли надъ тебъ, —
Моята душа това е,
Тжжна като тжжна степъ.

Буря въ пжть ли те присрѣщне,
Лодка тласне ли назадъ, —
Моята любовь това е,
Брѣдеша по цѣли святъ!..

Въ пжть застигна ме — всрѣдъ пжтя
Самъ-сама остави менъ.
Тебъ загубила, по тебе
Чезна азъ катъ нощъ по день. . .

ДУШАТА НА АКТРИСАТА.

На паметта на художника Никола Петровъ.

Първият ѝ каза :

— Твоята плътъ, която прозира през очите ти, прилича на пустинно слънце, което озноява въздуха, сгорещява пъсъка, пресушава оазисите и до полуда ожеднява бедуина. . .

О, актрисо, колко много бих искалъ да ти говоря, но твоята близост сковава думите ми: като пустинно слънце впламеняват кръвта ми очите ти, и азъ нищо не желая, освенъ да те имамъ, и азъ нищо не мога, освенъ да те притърна и, като жаденъ бедуинъ, отъ насита да умра върху твоето мургаво тѣло! . .

И утоли жаждата си той. И се така жадна си остана тя.

*

Вторият ѝ каза :

— Твоите тъмни взори, които съ по-тежки отъ очите на скръбна монахиня; твоите коси, които приличатъ на приказно тъменъ лъсъ; твоятъ говоръ, който напомня шуртението на източенъ фонтанъ; твоето тѣло, което е по нѣжно отъ ствола на миндалъ — всичко твое ме опива по-силно отъ хашишъ и впламенява душата ми, като Кипърско вино кръвта на младъ атинянинъ! . .

О, актрисо, защо душата ми не бѣше лира! Азъ щѣхъ да възпѣя твоята красота, както не е възпѣвана красотата нито на една принцеса. Гледай ме, безсмъртна, гледай ме се въ очите! . .

И опои душата си той. И се така жадна си остана нейната душа.

*

Тя не снемаше тъмни взори отъ третия, подъ високото, блѣдо чело на който морно се открои-

ваха сини, замислени очи, прилични на стихнали езера. Той мълчеше.

— Твоето мълчание е досадно като смъртъта, странниче! Защо и ти ми не кажешъ, на какво приличамъ? Или твоите думи съ по-скажи отъ опалите, съ които младите принцеси красятъ бългите си шии? Странниче, кажи, на какво приличамъ?

— Азъ нѣмамъ душа, а сърцето ми отдавна изстינה, актрисо! Това, което ти каза първия, е говора на сърцето; което ти изпѣ втория, е пѣсента на душата. Може ли да издава звуци сазъ, чиито струни съ скъжсани?

Тя разтвори голѣми, тѣмни очи, дълбоко ги впи въ неговите и, съкашъ ужасена отъ нѣщо, силно извика:

— Странниче! . . .

И въ този нейнъ стонъ имаше толкова нѣжностъ, толкова боль, толкова ужасъ, че тя цѣла изтръпна.

— Сърцето си оставихъ, актрисо, по розово-сластните устни на ненаситни жени, по съблазнително наредените салони на несвѣтни пирогове . . . а душата си, сестро, а душата си по моите пѣсни, които въ младини се отскубваха отъ нея ту бурно, като вѣковни дървеса отъ стихия, ту нѣжно, като отъ принцеса откѣснати цвѣтия . . . Както ослѣпѣлия изоставяха всички познати му отпрѣди друмища, така обездушения изоставяха всички пламени думи . . . Душата ми избѣга съ крилѣта на пѣсните ми, които сега като менъ се скитатъ безприютни по свѣта; а огъня на очите ми угасна съ избѣгването на душата ми . . . Безъ душа сега азъ бродя по земята, сестро, безъ душа ще я напусна, безъ душа ще отида на онзи свѣтъ, като никого, като никого . . . И вазата, въ която поставихъ най-любимите цвѣтия отъ моята градина, за пепелникъ ще служи тя на нѣкой вѣхтаръ . . .

Очитѣ ми сѫ замрѣзали езера. Сълзї замрѣзнато езеро, кога го поласкаятъ лжчитѣ на слѣнцето. Плачать очитѣ ми, кога се спрять на тѣхъ очитѣ на младостъта. . . Не гледай ме, актрисо, — очитѣ ми сѫ замрѣзали езера! . . .

И извади той бѣла хартия, написа треперящъ на нея нѣколко стиха, подаде я на актрисата и тихичко си отмина. . .

*

Никой не знае, кждѣ е той сега. Само тя често го вижда въ своитѣ осиротѣли мечти и, нечува отъ никого, безутѣшно тѣгува по него.

*

Кога на нѣкой пиръ младата актриса пѣе тѣзи стихове, и нѣкой я попита, чия е тази пѣсень, тя тѣжно отговаря:

— Това е пѣсеньта на моята отъ всичко отчуждена душа. Това е пѣсеньта на моя безраздостенъ животъ! . . .

занесе съм във въздух и изчезна във въздух. Ако съм във въздух, ако съм във въздух, ако съм във въздух...
— Ахъ! — казва якът.
— Ахъ! — казва якът. — Ахъ! — казва якът. — Ахъ! — казва якът. — Ахъ! — казва якът.
— Ахъ! — казва якът. — Ахъ! — казва якът. — Ахъ! — казва якът. — Ахъ! — казва якът.
— Ахъ! — казва якът. — Ахъ! — казва якът. — Ахъ! — казва якът. — Ахъ! — казва якът.

ИЗТОЧЕНЪ ВАРИАНТЪ.

- Яшаръ, Яшаръ, моряте ме твойтѣ взори
Катъ зноино слънце свѣжия миндалъ.
- Земра, Земра, защо ме слѣпъ не стори
Аллахъ — защо, защо е мене той създалъ?
- Яшаръ, Яшаръ, догарямъ въ блѣнъ по тебе...
Тъй слънчевъ лжчъ гори надъ лилинъ цвѣтъ.
- Земра, Земра, защо ме майка не погребе,
Защо, защо роденъ съмъ въ този свѣтъ?
- Яшаръ, Яшаръ — не зърнала зората —
Прѣзъ тъмна ноќь ще свърша въ пуста степъ.
- Земра, Земра, — отвѣрналъ погледъ отъ земята —
Ахъ, твоя гробъ ще любя, както тебъ!...

На първите си концерти като солист въ България, по Габрово, въ Орехово и въ Сливен, якът е бил съвършено изобразителен. Но кумите му, сърдечните събеседи, братъ по занаят, сестри, братъ и сестричка, чичури, братъ дядо, все онове, че сън съмъ, като иномъсъ. И възата, към които съмъ, какъто и всичките речи съмъ, моята родина, за която якът е забравил да говори възникнали.

И БИХЪ ЖЕЛАЛЪ . . .

. . . И бихъ желалъ орель да бжда азъ . . .
О, Боже мой, да бѣхъ орель
Орица бихъ залибилъ и тогазъ
Какъ сретно бихъ живѣлъ! . . .

На врѣхъ скалистъ, унесенъ вѣчно въ блѣнъ,
Гнѣздо бихъ свилъ. Отъ яркий небосклонъ
Лжчи открадналъ бихъ — самъ лжчъ роденъ —
Издигналъ бихъ на моята мила тронъ.

И литналь бихъ, катъ вихъръ отлетѣлъ
Къмъ югъ честить; отъ палма и отъ наръ
Вѣнецъ бихъ свилъ и бихъ го, бихъ го даль
Орици въ даръ.

Я въ късна исщъ, вѣлшебници звѣзды
Кога блѣстятъ, кога гората пѣй,
Пригръщаль бихъ я лудо до гѣрди . . .
Ей, бурна младость, какъ ми се живѣй! . . .

Но азъ знаю, че неднешъ се
Младость, ахъ величко живѣе,

ИЗТОЧЕНИЯ ВЪРХУ НИ

КЪМЪ МѢСЕЧКО.

Не завиждамъ, че ти пъе
Всѣка вечеръ славей пѣсни,
Редомъ съ тебе че сияятъ
Цѣла нощъ звѣзды небесни.

Не завиждамъ, че, неземенъ,
Земна хубостъ не остави,
Нито, мѣсечко, че тебе
Не единъ поетъ те слави

Но завиждамъ ти, че всѣка
Лѣтна нощъ ти милвашъ нея —
Мойта мила, — по която
Мѣсечко, азъ лудъ лудѣя!

Азъ седахъ близо до тебъ
и съмъ съвсемъ съвсемъ съвсемъ съвсемъ

Азъ не питамъ... .

Азъ не питамъ, за какво ли
Грѣе слѣнце въ небесата;
Но азъ зная: то изгрѣй ли,
Грѣйва и на менъ въ душата.

Азъ не питамъ, цвѣтъ до цвѣте
Що ли никнатъ изъ полето;
Но азъ зная: тѣ цвѣтятъ ли,
Цѣфватъ и на менъ въ сърцето.

Азъ не питамъ, лудо младо
Що ли мисли сѣ за нея;
Но азъ зная, че залибенъ
Най-щастливъ животъ живѣя.

Азъ не питамъ, моята младостъ
Що се тукъ и тамъ пилѣ; .
Но азъ зная, че веднажъ се
Младостъ, ахъ, веднажъ живѣ! . . .

Мама останала очудена. Питала ѝ, разгадавъ
ла розата, шо значатъ тези думи, но ѝ отвикава
и мълчала. Отхоксната мама червена роза. Сердъ-
ца се росятъ та при сънната беруника. Изтряпивъ

ДЕНЬ ПЛАДНУВАХЪ . . .

День пладнувахъ на полето
Съ весели другари.
Както всѣка нощъ, и тазъ ме
Пакъ при нея свари.

День съ другари – нощъ тѣмнило.
Нощъ съсъ нея – день е . . .
Боже, днитѣ дай на други,
Нощитѣ – на мене! . . .

12

ЦВЪТЕТО - ЛЮБОВЬ.

На паметта на баща си.

Тъмни облаци бѣха смрачили нѣбето, и то плачеше. То плачеше, като душата ти, чиито сълзи, като роса върху миндалови плодове, трептѣха на тѣжнитѣ ти взори. Азъ седѣхъ близо до тебъ край голѣмия прозорецъ съ прозрачни завѣси и тихичко ти разказвахъ приказката за моята майка. Ти тогава бѣше много скрѣбна, и може би, нищо не чу. Слушай, сега азъ пакъ ще ти разкажа тази малка приказка.

... Кога мама била мома, живѣла самъ-сама. Едничка радостъ въ живота ѝ били цвѣтятъ. Всѣка сутринь, щомъ божъо слънце изгрѣвало, отивала тя въ своята градина, като подранила пеперудка, спирала се отъ цвѣте на цвѣте, радвала имъ се и ги милвала. И всѣка вечеръ, кога морни жътварки допѣвали пѣсень по нивята, тя пакъ отиваля при тѣхъ, откѣсвала нѣжно по едно отъ всѣко, отнасяла ги въ тихата си стая, поставяла ги на леглото си и, опоена отъ мириза имъ, блаженно си заспивала на бѣлата постеля, блаженно, като галенъ отрокъ върху бѣлата гръдь на майка първескиня.

Една привечерь мама пакъ отишла въ своята градина. Кога се спрѣла до червената роза и я цѣлунала, розата трепнала и рекла:

— Откѣсни ме, сестро, откѣсни и поднеси ме въ дарь на него. Моя цвѣтъ, сестро, мся цвѣтъ прилича на червенината на неговитѣ устни. Откѣсни ме, сестро! . . .

Мама останала очудена. Питала тя, разпитвала розата, що значатъ тѣзи думи, но тя плакала и мълчала. Откѣсната мама червената роза. Спрѣла се послѣ тя при сънната перуника. Изтрѣпната

и тя, кога мама я докоснала съ бледитѣ си устни.
И задумала перуниката.

— Неговото тѣло, сестро, неговото тѣло е сочно и гъвко като моя стволъ, и сини сѫ очитѣ му като цвѣтътъ на мойтѣ листа. Откѣсни ме и поднеси въ даръ на него. Той ще се възрадва. Очитѣ му сѫ сини като цвѣтътъ на мойтѣ листа, сестро. Откѣсни ме! . . .

Откѣсната мама и синята перуника. Трепетна и очудена цѣлунала тя бѣлия кринъ. Широко разтворилъ той листата си, сѣкашъ искалъ да я пригърне и мълчаль. Прѣзъ тази привечерь такова силно благоухане издавалъ той, че тя се почувствувала опиянена отъ него. И видѣла мама, какъ по листата му, като дъждовни капки, трептѣли сълзи. Той мълчаль и сильно, много сильно благоухаелъ, като никога. Кога посѣгнала мама да го откѣсне, той тѣжно казалъ:

— Недѣй ме откѣсва, другарко, недѣй ме никому въ даръ поднася, а остави ме отъ скрѣбъ по тебе да умра прѣзъ тази нощь. Остави ме, другарко, отъ скрѣбъ и жажда да умра по тебе! . . .

Мама плакала, много плакала. И кога скрѣбна и плачуща тръгнала по тихата алея за къмъ самотната си къща съ бѣла веранда, видѣла, какъ единъ гордъ друмникъ изведнажъ спрѣль сильно тичашия си конь до оградата на нейната градина. Двѣ сини, като сини езера очи се впили въ нейнитѣ. Тя цѣла изтръпнала. Друмника въ мигъ прѣскочилъ оградата. . .

Никога вече мама не отишла при любимите си цвѣти. Въ душата ѝ цѣвнало друго цвѣте — Цвѣтето на Любовъта. . . . И азъ съмъ синъ на това цвѣте, азъ съмъ синъ на любовъта. . . .

ЧУВСТВА МОИХ

ВНЕШНЯЯ КНИГА ДВОРЯН

АЗЪ И ТИ.

АЗЪ СЪМЪ ПАЛЯЩЕТО СЛЪНЦЕ,
ТИ НЕЗЕМНО ХУБАВЪ ЦВѢТЪ,
БОГЪ — НЕБЕТО. . . АЗЪ И ТИ,
АЗЪ И ТИ СМЕ ЦѢЛИ СВѢТЪ. . .

ДОЙДЕ УТРО — АЗЪ ИЗГРѢЯ,
СѢ ПО ТЕБЪ УНЕСЕНЪ ВЪ БЛѢНЪ,
И ЦѢЛУВАМЪ ТИ СЪЛЗИТЬ,
ЛѢНИ ЦѢЛА НОЩЬ ПО МЕНЪ.

ТИ ПРѢЗЪ НѢГА СТАНЪ ИЗВИВАШЪ,
АЗЪ ГОРЯ ПРѢЗЪ ЦѢЛИ ДЕНЬ. . .
ДОЙДЕ ВЕЧЕРЬ — СТРАСТНО ЖАДНА,
ОГНЕНЪ ТИ ИЗПРАЩАШЪ МЕНЪ.

И съм чудесно спорудил
Сърдцето тво и съм
Боян и съм чудо моя струя
Изгражда цветът до мястото
Надежда във времето на изход
Онзи ден съм съм чудо чудесът
Бъстро съм съм чудо чудесът

Въ сънь унасямъ жадни взори
Всрѣдъ огньове — раздѣленъ,
Само тебъ въ съня си виждамъ,
Грѣлъ за тебе цѣли день.

Виждамъ тебъ, неземно трѣпна.
Трѣпенъ самъ и впламененъ,
Цѣла нощь да чакашъ мене,
Менъ и моя слънчевъ день!

Азъ съмъ палящето слънце,
Ти неземно хубавъ цвѣтъ,
Богъ — небето. . . Азъ и ти,
Азъ и ти сме цѣли свѣтъ. . .

ТРЪПЕНЪ МИНАХЪ . . .

НРО 58

Тръпенъ минахъ ваштѣ китни двори,
Тръпенъ, плахъ,
Че на твойтѣ тихички прозори
Тебъ видяхъ.

Блѣдъ отминахъ ваштѣ китни двори . . .
Ей, далечъ съмъ, дружке, вечъ отъ тѣхъ, —
Но защо слѣдятъ ме твойтѣ взори,
Но защо ли сѣ съмъ още плахъ ?

ТИ ЧЕСТО ПИТАШЪ . . .

Ти често питашъ, дружке мся,
За менъ какво е божи свѣтъ.
— Градина китна, дѣто ти си
Най-хубавия цвѣтъ.

Ти често питашъ, дружке моя,
Кога, кога съмъ най-блаженъ.
Но щѣ — когато ме униса
По тебе свиденъ блѣнъ . . .

ДВЪ ОЧИ . .

ГХАННМ ДНЕПР

Двѣ очи ми въвъ душата грѣятъ
Като факли прѣдъ господни двери;
Двѣ очи ми въвъ душа живѣятъ —
Тѣ сѫ твойтѣ, нѣжна моя Мери.

Двѣ очи ме вредомъ вдѣхновяватъ,
Както славей — лѣтни привечери;
Двѣ очи ми нигдѣ миръ не даватъ —
Тѣ сѫ твойтѣ, нѣжна моя Мери.

Въ сънъ умѣніе вѣчнаго
Перѣлъ цѣлью — разсѣданіе,
Сънъ твои въ снѣ си вижданіе,
Грѣмъ за тебѣ всѣ дни.

ЕЛА!

Ела!

Отъ заритѣ на небето
И цвѣтята на сърцето
Храмъ ще ти напрѣва.

Идолъ ти ще бждешъ тамъ,
Азъ пѣкъ — жрецъ и жертва самъ...
Моя жадена забрава,

Ела!

ДЕНЬТЪ ДЕНУВА . . .

Деньтъ денува и отмина
Тъй, както всъки божи день . . .
Не день е той, а нощ — година,
Кога отъ тебъ съмъ раздѣленъ.

Нощта ношува и изчезна,
А сънъ какво е, азъ незнамъ:
По тебъ унесенъ, страдамъ, чезна
Въвъ моята тиха стая самъ . . .

ПРОЛЪТЬ . . .

Пролѣтъ . . . и цѣфна полето.
Пролѣтъ . . . и цвѣтя въ сърцето . . .
Боже, азъ да ги откѣсна — знамъ,
Но кому, кому ли да ги дамъ?

Дружка нѣжна ме забрави.
Пролѣтъ . . . и въ тѣга остави . . .
Ехъ, цвѣтятъ да откѣсна — знамъ,
Но кому ли, Боже, да ги дамъ?!

ДВЪ ОЧИ . . . ДАЧНЕНД АТАНЕНД

Лека нощъ . . .

Морно слънце стели огнени зари,
Морно пътъ възпрѣло надъ сънни гори,
Жадно то луната гледа и шепти:
— Лека нощъ, желанна, лека нощъ, прости!

Сънната рѣкичка милва своя драгъ,
Милва и цѣлува стихналия брягъ;
Нѣжно го цѣлува, палаво шурти:
— Лека нощъ, му дума, лека нощъ, прости!

Славей, сънь надмогналъ, надъ роза трепти,
Кръшна пѣсень пѣе, въ пѣсень ѝ шепти:
— Лека нощъ, другарко, лека. . . до зори
Свиденъ блѣнъ по тебе сънь ще ми морй!..

Самотенъ и тѣженъ слушамъ тази рѣчъ
Вредомъ да се носи. . . А така далечъ
Винаги отъ тебе, ахъ, кому ли азъ
Лека нощъ да кажа въ този горѣкъ часъ?!

ПЕЧАЛЬ.

Прѣзъ единъ лѣтенъ день — кога пеперудките палаво си играеха надъ злачните полени, кога пчелите сластно забиваха смукала въ цвѣтата и гължбите често допираха човки — прѣзъ единъ лѣтенъ день ти скри спомена за мене подъ студения камъкъ на забвението. . .

Блѣда, като маргаритките по твоята глава, ти плахо прѣстѣжи прага на своя женихъ и остави тѣй рано да увѣхнатъ цвѣтата на моята душа, защото тѣхъ никога вече не огрѣха лжчитѣ на твоите очи. . .

Кога азъ се загубя, ти не питай, гдѣ сѣмъ, а нѣжно допри устни до червения макъ, защото той е моята любовь по тебе. Спри се и подложи глава на зефира, защото той е копнежа на моята душа, бродящъ по твоите стѣжки.

И сутринь — кога Богъ разтвори небесни двери и изпрати любимо чедо — слѣнцето — надъ безутѣшната земя — ти цѣлуни росата по всѣко цвѣте въ твоята градина, защото тя е моите неизплакани сълзи по тебе.

И вечеръ — кога морно слѣнце догаря на западъ, и низко свеждатъ класове назрѣлите ниви — ти вслушай се въ пѣсенъта на слѣнчевата чучулига, защото тя е моята пѣсень, която не смогнахъ на животъ да ти допъя — тѣжната пѣсень на моята погребана любовь! . .

.. О, колко дни, другари, дѣлятъ ме оттогава,
Прѣкарани въ неволя, записани съсъ честь;
Прѣкарани въвъ битки, въвъ подвизи и слава,
Въ побѣди, непознати на цѣли свѣтъ до днесъ.

О, колко дни, другари, — но ето ги прѣдъ мене
Войниците ми смѣли летятъ отъ ржъ на ржъ,
Летятъ и носятъ радость, утѣха и спасене
На роба изнемогналъ, на врага носятъ смърть.

И катчели до днешка азъ чувамъ пѣсенъта,
Побѣдната имъ пѣсень и смѣлия полѣтъ
И виждамъ, какъ геройски тѣ мрать зарадъ честъта
На майката-Родина, за нейния завѣтъ.

И виждамъ ги подирѣ — останали малцина —
Обградили врага си — посрѣдъ дъждовна нощъ—
Катъ тигри да се биятъ за родъ и за Родина
И съкашъ още чувамъ: »Ура, напрѣдъ на ножъ!»..

... Другари, може би, вечъ чака менъ смъртъта, —
Не ще да мине денъ, ще свърша своя дѣлъ
Далечъ отъ башинъ домъ, отъ родната земя,
Каждѣто катъ дѣте тѣй сретно съмъ живѣлъ.

Каждѣто първи пѫть ме слънцето огрѣ,
Каждѣто първи пѫТЬ азъ видѣхъ божи свѣтъ
И родна рѣчъ познахъ, и първи пѫТЬ съгрѣ
Сърцето ми мома, по-хубава отъ цвѣтъ! . .

. . . Другари, може би, не ще да мине денъ, —
Въвъ ранна младина ще свърша своя дялъ
Далечъ отъ башинъ домъ, далечъ отъ тазъ, по менъ
Която старини ще мине въвъ печаль.

Ще склопя азъ очи. . . Но кой остане живъ,
Побѣдилъ и смъртъта въ борбата съсъ врагътъ
И съ лаври украсенъ, доволенъ и щастливъ
Въвъ своя роденъ край, въвъ своя бащинъ кѫтъ

Повърне се герой. . . той нека бащинъ прагъ
Прѣскочи — и тогазъ на мама нека самъ,
На нея нека самъ разправи, дѣ и какъ
Довършихъ азъ. . . Тогава мама, знамъ,

Обори-ще глава на старата си гръдъ
И плака-ще за менъ. . . Нали единъ ѝ бѣхъ,
Нали една за менъ тя бѣше на свѣтътъ,
Нали на старостъ азъ, еничъкъ азъ ѝ грѣхъ! . . .

. . . Не свършилъ още рѣчъ и млѣкна просълзенъ.
И катчели прѣзъ сънъ той видѣ бащинъ прагъ
И майка си видѣ, и онзи тъменъ денъ,
Прѣзъ който кривна самъ задъ селския лѣщакъ...

КАКВО СЖ . .

На паметъта на артиста Хр. Ганчевъ-

— Какво сж о, татко, въ небето звѣздитѣ,
Що грѣятъ тѣй дивно на модрия сводъ?
— На мъртвитѣ тѣ сж о, сине, очитѣ, —
На всички, умрѣли за своя народъ.

— Какво сж о, татко, въ полето цвѣтята,
Що никнатъ тѣй нѣжно подъ лѣтния зной?
— На мъртвитѣ тѣ сж о, сине, сърцата, —
На всички, които умиратъ въвъ бой.

Зефиритѣ, татко, какво сж — лжкитѣ
Що лъхватъ тѣй чудно и милватъ весденъ?
— На мъртвитѣ тѣ сж о, сине, душитѣ,
Бродящи да найдатъ дома си рожденъ.

19

Робиня нивга ти не си била: на Вола
Не робъ почива, майко, тамъ,
Не робски лобъ стрѣла е вражеска прсбола,
А гордъ борецъ съ завѣтъ голямъ! . . .

И все пакъ трѣпна денъ и нощъ, Родино свята,
Надъ тебъ, надъ твойта участъ, денъ
И нощъ, защото, знамъ — широка е земята —
Но какъ е чужда тя за менъ! . . .

СЪДЪРЖАНИЕ:

	Стр.
Рецензии	3
Л и р и к а.	
Откровение	11
Двѣ очи	12
Зарадъ тебе	12
Сълзи	13
Душата на актрисата	15
Източенъ вариантъ	18
И бихъ желалъ	19
Къмъ мъсечко	20
Азъ не питамъ	21
День пладнувахъ	22
Цвѣтето — Любовь	23
Азъ и ти	25
Тръпенъ минахъ	27
Ти често питашъ	27
Двѣ очи	28
Ела!	28
Денитъ денува	29
Пролѣтъ.	29
Лека нощъ	30
Печаль	31
За Родината.	
Родина	35
Прѣзъ една есенъ	37
Къмъ нея	38

„ВОЛЯ“.

. . . Мнозина, като имъ попадне въ ръцѣ новоиздѣзлата стихотворна сбирка на Ив. П. Иончевъ, ще кажатъ: „Ето още единъ безприютникъ въ нашата литература, още единъ съ много копнежи и голѣми амбиции, а съ малко дарби“. Това е единъ скрупулъ у насъ, който често погребава много хубави работи. И кога човѣкъ надмогне това вѫтърѣшно чувство на недовѣrie и прочете първите страници на тази стихотворна сбирка ще остане изненаданъ отъ красотата на нейните стихове. . . За насъ, които живѣемъ съ живота на нашата родина, нѣма прѣзъ послѣдните десетилѣтия по-величаво събитие отъ войната; а кой у насъ така вдѣхновенно, така можицо, а сѫщеврѣменно така много човѣшки е представилъ нейното величие и ужасъ, както Иончевъ? „Раздѣла“ и „Какво сѫ“ . . . това е безсмъртието на днешния денъ. . .

„БЪЛГАРСКА СБИРКА“.

. . . Въ най-ново врѣме ние достигнахие до тамъ, щото да си запушваме ушитѣ, кога ни четатъ, или да се червимъ, кога четемъ творенията на нашиятѣ поети [отъ разни калибри и възрасти. Слава Богу! Ив. П. Иончевъ — младъ поетъ — най-послѣ ни поднася стихотворна сбирка, чиито стихотворения сѫ и поетично вдѣхновени, и силно чувствени, и изящно художествени. . .
